

Especials > OBJECTUALITAT

La línia de programes *Especials* acull propostes d'artistes i comissaris relacionats d'una manera o altra amb la programació del Museu i la Col·lecció MACBA.

OBJECTUALITAT és una sèrie de podcasts que aborda noves perspectives sobre el rol de l'objecte en l'art i la filosofia contemporanis.

Continguts del PDF:

- 01. Sumari
- 02. Biografies
- 03. Escaleta del programa
- 04. Enllaços relacionats
- 05. Crèdits
- 06. Llicència

Produït en col·laboració amb Sonic Acts/Dark Ecology.
Producció, documentació i entrevista: Roc Jiménez de Cisneros. Lectura del fragment de *Vampyroteuthis infernalis* de Vilém Flusser a càrrec d'Antye Greie-Ripatti.

Roc Jiménez de Cisneros és artista. Viu i treballa a Barcelona. vivapanani.org

OBJECTUALITAT #4

Aquest és un podcast sobre objectes, però especialment sobre algunes de les teories que recentment han aportat noves perspectives sobre els objectes des de l'art i la filosofia. En aquest episodi, baixem a les profunditats, sota terra però també sota l'aigua, allà on el desenvolupament col·lisiona amb hiperobjectes estranys com el verí, on la geologia es torna política, on l'horror es barreja amb la vida quotidiana.

01. Sumari

A la seva novel·la de 1968 *Somien els andròides amb ovelles elèctriques?*, Philip K. Dick va encunyar el terme *kippel* per referir-se a un tipus particular d'escombraries que s'acumulen sense cap mena d'intervenció humana. A la novel·la, JR Isidore defineix el *kippel* com "els objectes inútils, les cartes de propaganda, les caixes de llumins després que s'hagi fet servir el darrer llumí, l'embolcall del diari del dia anterior. Quan no hi ha gent al voltant, el *kippel* es reproduïx. Per exemple, si te'n vas al llit i deixes una mica de *kippel* per casa, al matí següent n'hi ha el doble. Cada vegada n'hi ha més. (...) Ningú pot guanyar-li la partida al *kippel*".

Des de la dècada de vuitanta, l'artista d'origen japonès establert a Nova York Yuji Agematsu ha recol·lectat meticulosament deixalles que troba durant els seus passejos per la ciutat. Escombraries, detritus, *kippel*. Trossos de coses trencades, burilles, xiclets enganxats als hidrants, fragments de pintura, restes de plàstic no identificats i tones de trossos irrecognoscibles de rampoines escampades en silenci per les voreres de Nova York. "La ciutat és una màquina que crea una nova ciutat, nous edificis, nova merda, i cada dia m'hi passejo observant-la i recollint-la", diu Agematsu. L'artista mostra aquests objectes dins d'embolcalls de cel·lofana de paquets de cigarrets, acuradament clavats sobre taulers, o simplement fotografiats. Les seves fotografies mai no inclouen éssers humans, encara que es podria dir que la seva obra documenta amb gran detall l'activitat humana. De fet, Agematsu fins i tot considera humanes coses com el xiclet. Com assenyala en el fullet per a una exposició individual a Yale Union el 2014: "els xiclets contenen ADN. Els pots llegir, o jo puc, una mica. Cada tros et remet a la psicologia de qui l'ha mastegat. A Wall Street, per exemple, els xiclets són molt petits, completament mastegats i durs. En canvi al voltant de zones de joc i a Times Square hi pots trobar trossos de xiclet enormes ben sucosos." El treball d'Agematsu parla de la finitud, l'entropia, el decaïment, l'acumulació, l'omissió i, entre altres factors, el valor.

El filòsof Roberto Casati fa una observació interessant sobre una divisió subtil però notable en la nostra visió del món, en la qual "certes entitats s'han considerat tradicionalment més importants en relació amb d'altres, de menor importància". És a dir, una jerarquia que atorga més valor a les coses sòlides, coses que podem tocar, vendre, intercanviar, comprar, menjar, etcètera. Igual que Martin Holbraad utilitzava la metàfora del cercle a l'episodi anterior, en aquest cas podríem pensar en una escala imaginària al llarg de la qual distribuir objectes, dels béns més valuosos als menys preuats. Així que (ens agradi o no) el petroli, l'aigua, els diamants, l'or, el coure, l'urani i similars ocuparien algun lloc de la part superior de l'escala, molt per sobre d'altres materials, segurament menys crucials (encara que cobejats) com ara autògrafs de Michael Jordan, mostres d'ADN de Scarlett Johansson, la Mona Lisa, Lamborghini de color rosa, per anar baixant fins a topiar amb llapis, llapis vells, després llapis vells i trencats, fins a arribar a xiclets, xiclets caducats, xiclets caducats i podrits, etc. I, per descomptat, aquesta gradació varia molt depenent de qui s'imagina l'escala, però en general, les troballes d'Agematsu sobre les voreres de Manhattan sempre pertanyeràn a l'extrem inferior de l'escala. Com a mínim abans que ell les clavi a una taula en un cub blanca, per descomptat.

D'una manera retorçada, la pràctica d'Agematsu apunta cap al naixement de la paleontologia al segle XVIII, quan un nou tipus d'objecte, el fòssil, va arribar a l'atenció del públic de la mà del naturalista i zoòleg francès Georges Cuvier.

[Xiclets i altres restes recollits als carrers de Nova Iorque per l'artista Yuji Agematsu]

Amb les seves teories sobre els fòssils, Curvier va proposar una nova forma de pensar sobre l'anatomia, la temporalitat, el canvi, el medi ambient i els nostres efectes sobre aquest. Un fòssil només es considera com a tal si la seva edat supera els 10.000 anys – una xifra arbitrària que immediatament obliga a repensar el sentit de la història, no només als paleontòlegs. Aquests nous objectes d'estudi científic que contenen rastres d'objectes i espècimens desapareguts, van provocar una revolució epistemològica en el període romàntic que va sacsejar les pròpies nocions de la mortalitat, l'absència i, sobretot, l'escala.

La física Lisa Randall explica la pèrdua constant d'informació en la nostra experiència quotidiana amb el que ella denomina la “teoria efectiva”, que “només es pregunta sobre les coses que pots aspirar per mesurar o veure. Si una cosa està més enllà de la resolució de l'escala en la qual s'està treballant, no és necessària la seva estructura detallada. (...) La capa de pintura d'una paret o un estenedor vistos des de lluny, són exemples de coses que semblen estendre's en menys de tres dimensions. Passem per alt la profunditat de la pintura i el gruix de la corda”. De fet, no som capaços de veure un munt de coses que ens envolten, per culpa d'aquest biaix de resolució. Perquè ens sentim còmodes en allò que Richard Dawkins anomena el Món Mitjà (“l'estret marge de la realitat que jutgem com a normal en contraposició a la raresa del molt petit, el molt gran i el molt ràpid”). També hi ha coses que no som capaços de veure a causa de la parcialitat de la jerarquia suggerida per Casati. I finalment, no som capaços de veure altres tipus d'objectes, ja que fem tot el possible per ocultar-los de la vista, com ara la Sopa de plàstic del Pacífic: una fusió enorme de partícules de deixalles marines al bell mig de l'Oceà Pacífic Nord, un núvol de deixalles a l'estil Katamari que, per desgràcia, podria proporcionar materials per a milers de mostres individuals de Yuji Agematsu.

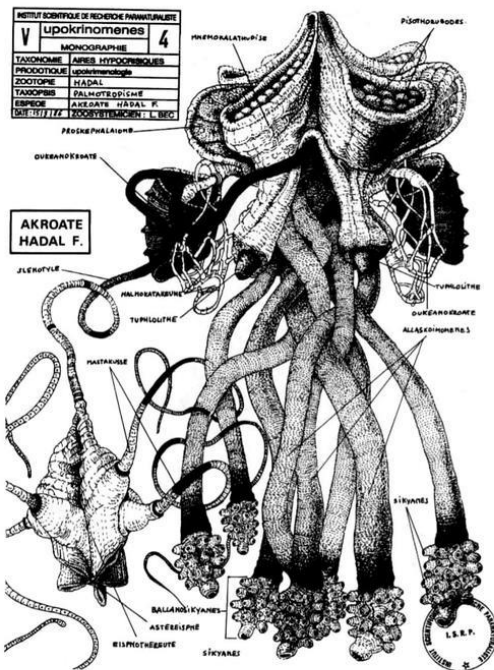
Aquest quart episodi d'OBJECTUALITAT, produït en col·laboració amb Dark Ecology/Sonic Acts, tracta aquests objectes impossibles de rastrejar, així com qüestions d'escala i de resolució. El programa se centra en els objectes del nostre entorn immediat que no notem, fins i tot quan clarament formen part del món, i en com la nostra visió del món està profundament afectada per les nostres escales visuals i conceptuals, així com pels nivells de resolució. La primera de les entrevistes és amb **Nabil Ahmed**, que forma part del grup d'arquitectura forense a Goldsmiths. Ahmed ha investigat l'arsènic, un dels veris més mortals i més difícils de detectar. La seva recerca té com a objectiu demostrar que “en l'època contemporània, la fusió entre la violència física i política és tan extrema que les recerques forenses han de tenir en compte les estructures complexes i difuses de la causalitat. És en resposta a aquestes causalitats creuades, que involucren actors humans i no humans per igual, que han de sorgir els fóruns jurídics del futur.”

L'episodi té un doble colofó. Primer, **Arie Altena** agafa el Pou Superprofund de Kola a Rússia, la perforació més profunda duta a terme a la Terra, com a punt de partida per parlar de la nostra relació amb el món subterrani, sovint plagat per visions del sobrenatural i per tot tipus d'objectes malignes. I després, un extracte de *Vampyroteuthis Infernalis* de **Vilém Flusser** llegit per **Antye Greie-Ripatti**. La peça de Flusser és una obra única de ficció filosòfica publicada originalment l'any 1987, que utilitza la figura mítica de l'anomenat “calamar vampir de l'infern” per fer front a l'essència de la vida, la perspectiva dels mol·luscs, l'art en les profunditats marines, i els objectes.

02. Biografies

Nabil Ahmed és artista visual, escriptor, investigador i músic. La seva obra i diversos dels seus projectes col·laboratius s'han presentat a nivell internacional. És part del projecte Forensic Architecture a Goldsmiths i co-fundador de Call & Response, un col·lectiu d'art sonor i un projecte curatorial amb seu a Londres.

Arie Altena és un escriptor i docent holandès que escriu sobre art, cultura, literatura i internet per a diverses revistes i publicacions com ara Metropolis M. També treballa com a editor i investigador al V2 Institute for the Unstable Media, i és part de l'equip que organitza el festival Sonic Acts i Dark Ecology.

[El calamar vampiro]

Antye Greie-Ripatti, més coneguda com AGF o poemproducer, és una vocalista, compositora, productora i artista digital. El seu treball explora la combinació de la paraula parlada amb la música electrònica, i es plasma en instal·lacions sonores, cançons pop o cal·ligrafia, entre d'altres suports. El 2011 va fundar el projecte artístic Hai Art a la illa fina de Hailuoto, on treballa com a curadora i productora executiva.

03. Escaleta del programa

- 00:16 Introducció
- 08:48 Nabil Ahmed: intoxicació per arsènic a Bangladesh
- 15:32 Arquitectura Forense
- 17:13 L'arsènic en la història de la toxicologia
- 23:36 El diable a l'aigua
- 24:55 Com l'arsènic va arribar a l'aigua
- 26:31 Perspectivisme
- 29:42 El pharmakon per excel·lència
- 35:17 Arie Altena: El Pou Superprofund de Kola
- 39:07 Yuri Smirnov i el llegat del Pou Superprofund de Kola
- 40:57 El mite del pou cap a l'infern
- 47:37 Extracte de *Vampyroteuthis Infernalis* de Vilém Flusser, llegit per AGF (Antye Greie-Ripatti)

04. Enllaços relacionats

Forensic Architecture
www.forensic-architecture.org

Dark Ecology
www.darkecology.net

Sonic Acts
www.sonicacts.com

Haiart
www.haiart.net

El Pou Superprofund de Kola
www.atlasobscura.com/places/kola-superdeep-borehole

Arxiu de Vilém Flusser
www.flusser-archive.org

Estudis de Vilém Flusser
www.flusserstudies.net

Arie Altena
ariealt.net

AGF
www.poemproducer.com

Yugi Agematsu
yaleunion.org/agematsu

05. Crèdits

Comissariat i produït per Roc Jiménez de Cisneros. Veu de la introducció: Barbara Held. Lectura del fragment de *Vampyroteuthis infernalis* de Vilém Flusser a càrrec d'Antye Greie-Ripatti. Enregistrat a Barcelona, Londres, Amsterdam i Hailuoto. Editat amb Sound Studio i molta paciència i amor.

[El Pou Superprofund de Kola]

Dark Ecology és un projecte artístic a desenvolupar durant tres anys que combina recerca i encàrrecs de peces. És una iniciativa de la comissària holandesa establerta en Kirkenes Hilde Methi, en col·laboració amb agents europeus de Noruega, Rússia i d'altres països. Dark Ecology es desenvolupa a través de la recerca, la creació de noves obres d'art, i un programa públic que es presentarà a la zona a banda i banda de la frontera el 2014, 2015 i 2016.

Sonic Acts es va fundar el 1994. A través dels anys, s'ha consolidat com un festival temàtic amb un fort enfocament en les diverses interseccions contemporànies i històriques entre art, tecnologia, música i ciència. Recentment, Sonic Acts s'ha convertit en una plataforma internacional per a la recerca, el desenvolupament i la producció d'obres a la cruïlla de l'art, la ciència i la teoria.

---

06. Llicència

2015. Tots els drets reservats. © dels temes dels artistes i/o dels segells discogràfics.

Ràdio Web MACBA és un projecte de recerca i divulgació sense ànim de lucre. S'han fet totes les gestions per identificar els propietaris dels drets d'autor. Qualsevol error o ommissió accidental, que haurà de ser notificat per escrit a RWM, serà corregit en la mesura possible.